

PATENDIAMET

Liisa Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
Suur-Ameerika 1
10 122, Tallinn, Harju maakond

Teie: 25.05.2026 nr 8-1/4144-1

Meie: 22.06.2026 nr 1-7/26-284

Arvamuse avaldamine eelnõule „Patendiseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus”

Esitasite Patendiametile arvamuse avaldamiseks patendiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Patendiamet on eelnõu, selle seletuskirja ja lisadega tutvunud ja esitab oma tagasiside (Lisa 1).

Kuna patendimäärus hakkab kavandatult täitma mitme seaduse rakendusakti funktsiooni, esitab Patendiamet käesolevas arvamuses ka esialgsed tähelepanekud rakendusakti kavandi kohta. Rakendusakti kavand on mahukas ning Patendiamet esitab vajaduse korral täiendavad seisukohad rakendusakti edasise ettevalmistamise käigus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Janne Andresoo
peadirektor

Anna Emilie Ferschel
51985215
AnnaEmilie.Ferschel@epa.ee

1. Üldised kommentaarid eelnõu kohta

1.1. Patendiamet toetab eelnõu eesmärki luua õiguslik alus patendimääruse kehtestamiseks, millega koondatakse senised leiutiste õiguskaitse valdkonna rakendusaktid ühte määrusesse. Kehtiva õiguse võrdlus näitab, et PatS, KasMS ja EPVKS sisaldavad mitmeid eraldiseisvaid volitusnorme ning osaliselt dubleerivaid või erineva detailsusastmega menetlusnorme. Ühe koondmääruse kasutuselevõtt parandab nõuete leitavust ning toetab nende ühetaolist rakendamist Patendiameti menetluses ja registripidamisel.

1.2. Amet peab põhjendatuks ka terminoloogia ühtlustamist, sh „rahvusvahelise patenditaotluse“ ja „rahvusvahelise registreerimistaotluse“ asendamist terminiga „rahvusvaheline taotlus“ ning sõna „siseriiklik“ asendamist sõnaga „riigisisene“. Need muudatused on kooskõlas Patendikoostöölepingu (PCT) terminoloogiaga ning Eesti õigusterminoloogia põhimõtetega ja vähendavad regulatsiooni tõlgendusriske.

Patendiamet toetab eelnõuga kavandatud täpsustusi, mille kohaselt tuleb õiguskaitse seisukohalt olulised avaldused esitada kirjalikus vormis. Muu hulgas täpsustatakse kirjaliku avalduse nõuet patenditaotluse ja patendi ülemineku registrisse kandmisel, patenditaotluse tagasivõtmisel ning patendi kehtivuse lõpetamisel. Senises regulatsioonis ei ole vastav vorminõue alati olnud sõnaselgelt sätestatud, kuigi nimetatud toimingute puhul on oluline, et avalduse esitaja isik, tahe ja esindusõigus oleksid usaldusväärselt tuvastatavad. Sama eesmärki täidavad ka kasuliku mudeli seaduses kavandatud vastavate avalduste vorminõuete täpsustused.

1.3. Patendiamet toetab eelnõuga kavandatud patendi, kasuliku mudeli ja mikrolülituse topoloogia pantimise regulatsiooni täpsustamist, kuivõrd selgemad reeglid aitavad suurendada registrikannete usaldusväärsust, õigusselgust ja tehingukindlust. Samas juhib Patendiamet tähelepanu, et eelnõu kohaselt tuleb pandi seadmiseks esitada kirjalik avaldus koos notariaalselt tõestatud pandi seadmise kokkuleppega, samal ajal kui patendi või kasuliku mudeli üleandmise puhul on lähtutud kirjalikust vormist. Arvestades, et õiguse üleandmine mõjutab õiguse omaja positsiooni üldjuhul ulatuslikumalt kui õiguse koormamine pandiga, vajab rangema vorminõude kehtestamine pandi seadmise kokkuleppele täiendavat põhjendamist. Seletuskirjas on märgitud, et litsentsimise ja pantimise muudatused ei ole käesoleva eelnõu keskne eesmärk, vaid puudutavad üksnes leiutiste valdkonda ning on mõeldud regulatsiooni arusaadavuse parandamiseks ja ühtlustamiseks kõige hädavajalikumas ulatuses. Samuti nähtub seletuskirjas viidatud Tartu Ülikooli analüüsist, et tööstusomandi pantimisel tuleks üldjuhul lähtuda kirjaliku pandilepingu nõudest ning registrikandest, kuna tööstusomandi tehingud on sageli rahvusvahelise iseloomuga ja ülemäära koormavad vorminõuded võivad mõjutada Eesti majanduskeskkonna atraktiivsust. Sellest lähtudes võiks kaaluda, kas pandi seadmise eesmärk (registrikande usaldusväärsus, pandipidaja kaitse ja tehingukindlus) oleks saavutatav kirjaliku pandi seadmise kokkuleppe ja registrikande alusel, ilma notariaalselt tõestatud vormi nõudeta. Selline lahendus oleks paremini kooskõlas ka eelnõu üldise eesmärgiga lihtsustada regulatsiooni, vähendada haldus- ja tehingukoormust ning toetada ettevõtluskeskkonda.

1.4. Patendiamet toetab eelnõukohase seadusega kavandatud lahendust vähendada seadustes detailse ja tehnilise regulatsiooni osakaalu ning sätestada sellised menetluslikud ja vormilised nõuded edaspidi patendimääruses. Selline lähenemine aitab muuta regulatsiooni selgemaks, süsteemsemaks ja kasutajasõbralikumaks. Sealhulgas toetame patendikirja ja kasuliku mudeli tunnistuse liigse regulatsiooni vähendamist ja lihtsustamist ning nõustume, et riigilõivu tasumist ja selle kontrollimist puudutavate menetluslike küsimuste reguleerimine seaduse tasandil ei ole vajalik.

1.5. Eelnõu ja patendimääruse kavand moodustavad rakendamisel terviku. Seetõttu on oluline, et seaduseelnõu volitusnormid, rakendusakti preambul, rakendusakti reguleerimisala ning seaduste ja määruse terminoloogia oleksid omavahel täielikus kooskõlas. Alljärgnevad märkused on suunatud eelkõige eelnõu sõnastuse täpsustamisele ja rakendamisel tekkida võivate tõlgendusriskide ennetamisele.

2. Kasuliku mudeli seaduse muutmine

2.1. Kasuliku mudeli seaduse § 34 lõige 1 sätestab, et kasuliku mudeli registreering kehtib neli aastat registreerimistaotluse esitamise kuupäevast arvates. Sama paragrahvi lõige 2 sätestab, et registreeringu kehtivust saab pikendada esmalt neljaks aastaks ja hiljem veel kaheks aastaks. Registreeringu kehtivuse pikendamise eest tasutakse riigilõiv. Patendiamet juhib tähelepanu, et praktikas võib patenditaotlusel põhineva kasuliku mudeli registreerimistaotluse korral tekkida olukord, kus kasuliku mudeli registreeringu tegemise ajaks on KasMS § 34 lõikes 1 sätestatud esimene nelja-aastane kehtivusaeg, mida arvestatakse registreerimistaotluse esitamise kuupäevast, juba möödunud. Sellisel juhul võib olla möödunud ka KasMS § 34 lõikes 4 sätestatud tähtaeg registreeringu kehtivuse esmakordse pikendamise eest riigilõivu tasumiseks. Kehtiv seadus ei anna sellises olukorras selget vastust, kas juba möödunud kehtivusperioodi eest tuleks riigilõiv tasuda tagantjärele või millise tähtaja järgi tuleb omanikul edaspidi registreeringu pikendamisel juhinduda. Patendiameti hinnangul aitaks õigusselgust suurendada säte, mille kohaselt juhul, kui kasuliku mudeli registreering tehakse ajal, mil registreeringu esimene nelja-aastane kehtivusperiood ja selle pikendamise eest riigilõivu tasumise tähtaeg on juba möödunud, ei kohaldata möödunud pikendamistähtaja suhtes tagantjärele riigilõivu tasumise kohustust. Sellisel juhul lähtutakse registreeringu edasisel pikendamisel järgmisest KasMS § 34 lõigetes 2 ja 4 sätestatud võimalikust pikendamisperioodist ning sellele vastavast riigilõivu tasumise tähtajast.

2.2. Amet juhib tähelepanu, et seletuskirjas eelnõu § 3 punkti 39 selgituses on märgitud, et KasMS § 42 täiendamisel lõikega 4¹ teeb Patendiamet registrisse KasMS § 32 lõike 5 punktis 6 nimetatud registreeringu andmete, s.o „autori ees- ja perekonnanimi ning aadress ja riigi kood“, muutmise kande. Kehtiva KasMS-i süsteemist ja eelnõu kontekstist nähtub, et registreeringu ülemineku korral on tegemist eelkõige omaniku andmete muutmise kandega, mitte autori andmete muutmisega.

3. Esialgne tagasiside rakendusakti kavandile

3.1. Patendiamet toetab eesmärki koondada leiutiste valdkonna detailsemad menetluslikud ja tehnilised nõuded ühte rakendusakti. Kuna patendimääruse kavand on mahukas ja reguleerib mitme seaduse alusel tehtavaid toiminguid, esitab Patendiamet käesolevas arvamuses esialgsed tähelepanekud ja ettepanekud eelkõige nende sätete kohta, mis on Patendiameti menetluspraktika ja ametlike väljaannete koostamise seisukohalt kõige olulisemad.

3.2. Patendimääruse kavandi § 1 punktis 6 on sätestatud, et määrus reguleerib rahvusvahelise taotluse esitamise ja Euroopa patendiga seotud tasude ja lõivudega seotud küsimusi. Patendiamet juhib tähelepanu, et määruse kavand reguleerib ka riigisiseste taotluste, registreeringute jõushoidmise ning muude riigisiseste menetlustoimingutega seotud riigilõivu tasumise ja kontrollimise küsimusi. Seetõttu võiks § 1 punkti 6 sõnastust täpsustada selliselt, et see hõlmaks lisaks rahvusvahelistele taotlustele ja Euroopa patentidele ka riigisiseste taotluste, registreeringute ja jõushoidmisega seotud riigilõivude tasumist puudutavaid küsimusi.

3.3. Patendimääruse kavandi § 2 lõikes 1 on esitatud määruses kasutatavad mõisted. Patendiameti hinnangul võiks mõistete loetelu täiendada mõistetega, mille kasutamine määruse tekstis on läbiv või millel on menetluses iseseisev tähendus. Eelkõige võiks kaaluda mõistete „EPO“, „eraldatud patenditaotlus“, „täiendav kaitse“, „märgitud riik“ ja „väljavalitud riik“ lisamist. Sellised täiendused aitaksid parandada määruse loetavust ja vähendada tõlgendamisvajadust. Samuti teeb amet ettepaneku asendada § 2 lõike 1 punktis 5 mõiste „WIPO“ määratluses nimetus „Ülemaailmne Intellektuaalse Omandi Organisatsioon“ nimetusega „Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon“. Viimane vastab Euroopa Liidu terminibaasis IATE esitatud eestikeelsele terminivastele ning on kasutusel ka Eesti õigusaktides, sealhulgas Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni autoriõiguse lepingu ratifitseerimise seaduses. Väljakujunenud ametliku terminoloogia kasutamine tagab õigusaktide terminoloogilise ühtsuse ja väldib sama organisatsiooni nimetuse põhjendamatu varieerumist. Lisaks teeb amet ettepaneku muuta punktis 23 mõiste „portaal“ definitsioon järgmiselt: „Patendiameti veebilehel kättesaadavaks tehtud tööstusomandi õiguskaitse taotluste elektroonse

esitamise portaal”, kuna väljend „veebilehe aadress” tähistab üksnes portaali elektroonilist asukohta ega kirjelda portaali olemust ja otstarvet.

Samuti juhib Patendiamet tähelepanu WIPO standarditele viitamise ühtsusele. Kavandi § 2 lõike 1 punktis 7 on WIPO standardile ST.9 viidates lisatud jutumärkides standardi nimetus. Samas ei ole määruse teistes sätetes, kus viidatakse WIPO standarditele, näiteks ST.26, ST.10/B, ST.17 või ST.3, standardite nimetusi samal viisil esitatud. Patendiamet teeb ettepaneku ühtlustada viitamistehnika kogu määruse ulatuses.

3.4. Patendiamet teeb ettepaneku ajakohastada patendimääruse kavandi § 6 lõigete 3 ja 4 sõnastust. Lõikes 3 sätestatud nõue kriipsutada alla või muul viisil eristada liitriigi isiku aadressis linna või muu asula nimi ning lõikes 4 sätestatud nõue kriipsutada alla füüsilise isiku perekonnanimi juhul, kui nimest ei selgu arusaadavalt, milline nimeosa on ees- ja milline perekonnanimi, on tänapäevases elektroonilises menetluses ja andmetöötluses vananenud vorminõuded. Sellised nõuded ei ole registriandmete tuvastamiseks ega menetlustoimingute tegemiseks vältimatult vajalikud ning võivad elektrooniliste vormide ja struktureeritud andmeväljade kasutamisel olla ebapraktilised. Patendiameti hinnangul võiks nimetatud allakriipsutamise või muul viisil eristamise nõuded määruse tekstist välja jätta.

3.5. Patendiamet teeb ettepaneku täpsustada patendimääruse kavandi § 7 lõike 2 sõnastust. Kavandi kohaselt võib taotleja määrata kontaktisikuks üksnes patendivolniku, samas kui sama lõigu järgmises lauses nähakse juriidilisest isikust taotleja kontaktisikuna ette ka selle juriidilise isiku juht, töötaja või prokurist. Selline sõnastus on vastuoluline ning võib tekitada ebaselgust ka kontaktisiku ja esindaja eristamisel. Patendiameti hinnangul tuleks selgemalt eristada olukordi, kus isik märgitakse üksnes kirjavahetuse või teabevahetuse kontaktisikuks, ning olukordi, kus isik tegutseb taotleja esindajana menetlustoimingute tegemisel.

3.6. Patendiamet teeb ettepaneku täpsustada § 18 lõike 1 sõnastust, kuna kavandis sätestatud ülemise veerise mõõdud vajavad parandamist. Säte võiks olla sõnastatud järgmiselt: „Kõik leiutise õiguskaitse taotluse dokumendid esitatakse musta kirjaga valgel taustal A4-formaadis (210 × 297 mm) lehel. Tekstidokumentide, sealhulgas leiutiskirjelduse ja nõudluse vormistamisel on lehe vasak veeris 25–40 mm, ülemine veeris minimaalselt 20 mm ja maksimaalselt 40 mm, ülejäänud veerised minimaalselt 20 mm ja maksimaalselt 30 mm.” Kavandatav sõnastus vastab ka varasemas määruse redaktsioonis kasutatud lahendusele ning on kooskõlas PCT Rule 11.6 punktides a ja b sätestatud tekstidokumentide minimaalsete ning soovituslike maksimaalsete veeriste nõuetega.

Samuti teeb Patendiamet ettepaneku täpsustada § 18 lõike 6 sõnastust. Kavandi kohaselt ei esitata tekstidokumendis jooniseid. Arvestades, et määruse kavandis hõlmab joonise mõiste ka tabeleid, ei oleks kehtiva sõnastuse kohaselt lubatud leiutiskirjelduses, nõudluses ja lühikokkuvõttes esitada ka tabeleid. Selline piirang ei oleks kooskõlas senise ega rahvusvahelise praktikaga. PCT Rule 11.10 punkti a kohaselt ei esitata leiutiskirjelduses, nõudluses ega lühikokkuvõttes jooniseid, kuid sama reegli punkti c kohaselt võivad leiutiskirjeldus ja lühikokkuvõtte sisaldada tabeleid ning tabeli võib esitada ka nõudluses, kui see on nõudluse eset arvestades otstarbekas. Seetõttu teeb amet ettepaneku sõnastada patendimääruse § 18 lõike 6 järgmiselt: „Leiutiskirjelduses, nõudluses ja lühikokkuvõttes ei esitata jooniseid. Leiutiskirjeldus ja lühikokkuvõtte ning vajaduse korral ka nõudlus võivad sisaldada tabeleid.”

3.7. Patendimääruse kavandi § 23 reguleerib jooniste vormistamise nõudeid. Patendiameti hinnangul ei peaks määrus välistama värviliste jooniste või fotode kasutamist juhul, kui värvide või halltoonide kasutamine aitab illustratsioone paremini mõista ega kahjusta dokumendi loetavust, tehnilist töödeldavust või avaldamiskõlblikkust. Selline paindlikkus oleks kooskõlas ka rahvusvahelise arenguga: Euroopa Patendiamet toetab alates 1. oktoobrist 2025 elektrooniliselt esitatud värviliste ja halltoonides jooniste menetlemist selliselt, et neid ei teisendata menetluse käigus mustvalgeks, ning ka WIPO PCT-süsteemis on kavandamisel rahvusvaheliste taotluste täistekst - PDFide kättesaadavaks tegemine koos värviliste ja halltoonides joonistega alates 2026. aasta suvest. Seetõttu võiks määrus lähtuda põhimõttest, et joonised esitatakse üldjuhul musta joonega ja värvimata, kuid värvide, halltoonide, varjutuse või fotode kasutamine on lubatud, kui see on leiutise mõistmiseks vajalik või otstarbekas ega takista jooniste selget loetavust. Samuti võiks § 23 ülesehitust ja sõnastust muuta selgemaks, kuna kavandi praegune tekst on mõnes osas raskesti jälgitav.

Patendiamet teeb ettepaneku sõnastada § 23 lõige 1 järgmiselt: „Joonis esitatakse tehnilise joonestamise nõuete kohaselt üldjuhul tugeva musta joonega ja värvimata A4-formaadis lehel. Varjutuse ja värvide kasutamine on lubatud, kui see aitab illustratsioone paremini mõista ega ole nii ulatuslik, et see takistaks loetavust.”

Patendiamet teeb ettepaneku sõnastada § 23 lõige 2 järgmiselt: „Joonis paigutatakse püstformaadis lehele nii, et leht oleks maksimaalselt täidetud. Kui joonist ei saa paigutada lehele püstformaadis, paigutatakse see nii, et joonise ülemine osa oleks lehe vasaku serva pool. Lehe vasak ja ülemine veeris on minimaalselt 25 mm, ülejäänud veerised minimaalselt 15 mm. Jooniste all olev pind lehel ei tohi ületada 262 × 170 mm. Joonistel ei kasutata raamjooni.”

Patendiamet teeb ettepaneku täiendada § 23 lõiget 12 lõikepindade vormistamise nõudega EPO ja WIPO regulatsioonide eeskujul (PCT Rule 11.13 punkt b). Säte võiks olla sõnastatud järgmiselt: „Soovitav on kasutada joonistel ristprojektsiooni ja lõikeid. Lõikepinnad tuleb viirutada kaldjoontega nii, et viirutus ei takistaks positsiooninumbrite, tähiste ega joonte selget loetavust. Lubatud on kasutada ka aksonomeetriat.”

Patendiamet teeb ettepaneku sõnastada § 23 lõige 14 järgmiselt: „Fotodel kujutatu peab olema eristatav ja piisavalt kontrastne fotodest kvaliteetsete koopiategemiseks. Väiksemad fotod tuleb kanda A4-formaadis valgele lehele.”

Kui § 23 lõikes 15 käsitletud varjutuse kasutamise võimalus kajastatakse § 23 lõike 1 uues sõnastuses, võiks lõike 15 kustutada, et vältida regulatsiooni dubleerimist. Patendiameti hinnangul ei ole kolmemõõtmeliste jooniste eraldi reguleerimine vajalik, kuna ruumilisuse edasiandmiseks kasutatav aksonomeetria on kavandis juba lubatud.

3.8. Patendiametile jääb ebaselgeks, mis põhjusel on kavandi §-s 39 lähtutud kriteeriumist „võimaluse korral”. EPC Rule 42 lg 1 p f kohaselt tuleb leiutise tööstusliku kasutamise viis sõnaselgelt esitada juhul, kui see ei ilmne leiutiskirjeldusest või leiutise olemusest. PCT Rule 5.1 lg a p vi näeb samamoodi ette, et juhul, kui see ei ilmne leiutiskirjeldusest või leiutise olemusest, tuleb sõnaselgelt näidata, mil viisil on leiutis tööstuses kasutatav ning mil viisil saab seda valmistada ja kasutada. Nimetatud sätted ei lähtu seega sellest, kas vastava teabe esitamine on võimalik, vaid sellest, kas leiutise tööstusliku kasutamise viis on taotluse põhjal ilmne. Patendiameti hinnangul oleks selgem säilitada varasemas määruses kasutatud lähenemine ning asendada § 39 tekst järgmiselt: „Esitatakse vähemalt üks leiutise tööstusliku teostamise näide. Võimaluse korral kirjeldatakse taotluse koostamise hetkel taotlejale teada olevat parimat leiutise tööstuslikult kasutatavat teostusviisi. Kui on oht, et leiutise tööstuslik kasutatavus tekitab kahtlusi, on nende hajutamiseks leiutiskirjelduse selles osas otstarbekas esitada tõendid ja selgitada leiutise tööstusliku kasutamise võimalikkust.”

3.9. Patendiamet teeb ettepaneku ühtlustada määruse terminikasutust. § 42 lõikes 6 ja § 50 lõikes 5 võiks sõna „patendinõudlus” asendada sõnaga „nõudlus”, kuivõrd vastavad sätted ei puuduta üksnes patenditaotlust, vaid on kohaldatavad ka kasuliku mudeli taotlusele. Samal põhjusel võiks §-s 45 asendada sõna „patenditaotlus” sõnaga „taotlus”, kui sätte kohaldamisala on laiem kui üksnes patenditaotlus.

3.10. Seoses kavandi §-ga 48, juhib Patendiamet tähelepanu, et kavandis ei sisaldu varasema määruse „Patenditaotluse sisu- ja vorminõuded ning Patendiametile esitamise kord” § 36 lõike 8 esimeses lauses olnud põhimõtet, mille kohaselt koostatakse nõudlus üksnes leiutise oluliste tehniliste tunnuste kogumina. Amet teeb ettepaneku sõnastada § 48 lg 2 järgmiselt: „Nõudlus koostatakse üksnes leiutise oluliste tehniliste tunnuste kogumina. Nõudluse teksti sõnastus peab olema selge ja täpne ning võimalikult lühike. Viiteid leiutiskirjeldusele või joonistele võib kasutada ainult äärmise vajaduse korral. Tunnuste asendamine viidetega tehnikatasemele, leiutiskirjeldusele või joonistele ja muule illustreerivale materjalile on keelatud.”

Seoses nõudlusele esitatavate nõuetega on Patendiameti ja patendivolinike ühiskomisjonis arutatud vajadust sätestada määruses, et nõudlus peab tuginema leiutiskirjeldusel ja joonisel. Nõudluse leiutiskirjeldusele tuginemise põhimõtte sätestamist toetab EPC artikkel 84 ja PCT artikkel 6. Seda on rõhutatud ka EPO dokumendis „Convergence of practices (claims)”, milles soovitatakse, et nõudlus oleks selge, lühike ja täielikult leiutiskirjeldusega toetatud. Patendiamet teeb ettepaneku sätestada § 48

lg 1 järgmiselt: „Nõudluse punkt on ühelauseline. Nõudluse ja leiutiskirjelduse terminoloogia peab olema ühtne. Nõudlus peab tuginema leiutiskirjeldusel ja joonisel.”

3.11. Patendiamet teeb ettepaneku muuta § 49 lõike 3 esimest lauset. Kavandi kohaselt algab nõudluse piirav osa leiutise nimetusega. Praktikas võib selline nõue olla liiga jäik, eelkõige juhul, kui leiutisele on antud täpne ja pikk nimetus või kui taotlus käsitleb leiutise objektide kombinatsiooni, näiteks seadet ja meetodit. Sellisel juhul võib nõudluse sõnastus muutuda raskesti jälgitavaks või ei pruugi nõuet olla võimalik mõistlikult täita. Patendiameti hinnangul oleks otstarbekam sõnastada § 49 lõike 3 esimene lause järgmiselt: „Piirav osa algab objekti nimetamisega.”

Samuti teeb Patendiamet ettepaneku täiendada § 49 lõiget 5 täiendava erandiga, mille kohaselt võib nõudluse koostada ilma piiravaks ja eristavaks osaks jaotamata juhul, kui leiutise olemust ei ole otstarbekas väljendada piiravasse ja eristavasse ossa jagatuna. Selline lahendus oleks kooskõlas EPC Rule 43 lõikega 1 kui ka PCT Rule 6.3 punktiga b ning lahendaks Patendiameti menetluse käigus sageli esile kerkinud probleeme.

3.12. Kavandi § 71 lg 4 sätestab, et paber kandjal esitatud Euroopa patendikirjelduse tõlge esitatakse kahes eksemplaris või ühes eksemplaris paber kandjal ja välisel mäluseadmel PDF failina. Patendiametile jääb ebaselgeks kahe pabereksemplari esitamise vajadus. Seetõttu võiks kaaluda selle nõude eesmärgi täpsustamist või nõude väljajätmist.

3.13. Patendimääruse kavandi § 94 lõige 1 viitab avaldatava patenditaotluse leiutiskirjelduse, patendinõudluse ja jooniste vormi- ja sisunõuetele. Patendiameti hinnangul tuleks avaldatava patenditaotluse dokumentidele esitatavaid nõudeid oluliselt lihtsustada ning viia avaldamise kord kooskõlla rahvusvahelise praktikaga. Eesmärk peaks olema avaldada põhinõuetele vastav taotlus sellisena, nagu see esitati, mitte nõuda avaldamise eel vastavust väljaantava patendi dokumentidele kehtestatud üksikasjalikele vormi- ja sisunõuetele.

Avaldamise seisukohalt peaks põhirõhk olema sellel, et dokumentidest oleks võimalik aru saada leiutise tehnikavaldkonnast ja objektist ning et tekst oleks loetav kooskõlas WIPO standarditega ST.10/A ja ST.10/D. Samuti peaks säilima nõue, et dokumentides ei kasutata avaliku korra või moraalse vastuolus olevaid ega teisi isikuid või leiutisi halvustavaid väljendeid. Patendiamet teeb seetõttu ettepaneku § 94 lõige 1 uuesti läbi vaadata ja sõnastada see üldisemalt, lähtudes eelkõige dokumentide avaldamiskõlblikkusest ja loetavusest.

3.14. Patendiamet teeb ettepaneku täpsustada kavandi § 97 lõiget 2. Patendiameti hinnangul tuleks patenditaotluse avaldamisel lähtuda rahvusvahelisest praktikast ning avaldada üldjuhul taotluse esitamise kuupäeval esitatud taotluse redaktsioon, kui see vastab avaldamiseks vajalikele nõuetele, koos muudetud nõudluse tekstiga juhul, kui nõudlust on menetluse käigus muudetud. Seetõttu võiks § 97 lõike 2 sõnastuse asendada sõnastusega, mis võimaldab lähtuda taotluse esitamisel esitatud dokumentidest ning menetluses tehtud nõudluse muudatustest.

3.15. Patendiamet juhib tähelepanu kavandi § 98 lõikele 2, mille kohaselt trükitakse kõik tiitellehe kirjed mustas kirjas, kasutades kirjatüüpi Times New Roman. Patendiamet palub kaaluda, kas konkreetse kirjatüübi sätestamine määruks on vajalik. Times New Roman oli põhjendatud valik trükiväljaannete puhul, kuid veebiväljaannetes ei pruugi see enam vastata tänapäevasele kasutuskogemusele. Veebikeskkonnas peab tekst olema selge ja hästi loetav eri ekraanisuurustel ning visuaalselt kooskõlas väljaande kujundusega. Seetõttu võiks määrus jätta võimaluse kasutada ka kaasaegseid veebikirjatüüpe, mis on loodud ekraanilt lugemiseks ja sobivad paremini digiväljaannete kujundusse.

3.16. Kavandi § 123 lg 1 sätestab: „Omaniku avalduse alusel vormistab Patendiamet kaitsedokumendi duplikaadi vastavalt kaitsedokumendi kohta sätestatule ning kannab patendikirja tunnistus või tunnistuse tiitellehe paremasse ülaossa sõna DUPLIKAAT ja duplikaadi koostamise kuupäeva.” Patendiametile jääb ebaselgeks, miks on vajalik eristada tunnistust ja selle tiitellehte. Sätte sõnastust võiks selles osas täpsustada.

3.17. Kavandi § 124 punktis 2, § 125 punktis 2 ja § 126 lõike 1 punktis 2 tehakse ettepanek asendada tekstiosa „Eesti väike riigivapp” tekstiosaga „Eesti Vabariigi kahevärviline riigivapp”, kuivõrd valitsusasutuste visuaalse identiteedi stiilijuhise kohaselt kasutatakse tunnistusel Eesti Vabariigi kahevärvilist riigivappi.

3.18. Kavandi § 129 lõikes 2 on sätestatud, et prioriteedidokument koostatakse PDF-vormingus. Samas ei ole täpsustatud, kes prioriteedidokumendi allkirjastab. Patendiameti hinnangul vajab see regulatsioon täpsustamist, kuna elektrooniliste prioriteedidokumentide kasutamisel on dokumendi autentsuse, tervikluse ja kontrollitavuse tagamine keskse tähtsusega.¹ Sellest tulenevalt teeb amet ettepaneku täiendada § 129 lg 2 selliselt, et sellest nähtuks, et prioriteedidokumendi allkirjastab Patendiameti peadirektori volitatud isik.

3.19. Kavandi § 132 lg 2 sätestab: „Patendiamet võib saata avaldatud patendi või kasuliku mudeli kirjelduse Euroopa Patendiametile oma avalikus andmebaasis avaldamiseks”. Patendiamet palub pärast viidet Euroopa Patendiametile lõiget täiendada sõnadega „ja WIPOle”.

3.20. Patendiamet juhib tähelepanu, et sarnaselt patendilehele (kavandi § 143 lg 1), tuleks kavandi § 184 lg 1 täiendada tekstiosaga „riikide, teiste ühenduste ja valitsustevaheliste organisatsioonide rahvusvaheliste koodide loendist”. Kavandi § 184 lg 1 oleks sellisel juhul sõnastatud järgmiselt: „Eesti Kasuliku Mudeli Leht koosneb tiitellehest ja järgnevast lehest, sisukorrast eesti ja inglise keeles, INID-koodide loendist eesti ja inglise keeles, riikide, teiste ühenduste ja valitsustevaheliste organisatsioonide rahvusvaheliste koodide loendist ning järgmistest osadest:”.

Samuti tuleks täiendada lõike 1 loetelu pärast punkti 7 punktiga „osa RZ1K „Kasuliku mudeli registreeringut puudutavad muud teated”;

3.21. Patendiamet juhib tähelepanu, et kavandi § 193 järel peaks vastavalt kehtivale Eesti Kasuliku Mudeli Lehe põhimäärusele olema eraldi paragrahv pealkirjaga „Osa RZ1K. Kasuliku mudeli registreeringut puudutavad muud teated.” Selles osas võiks reguleerida kasuliku mudeli registreeringu kehtivuse pikendamise, väljaantud duplikaatide ning vigade parandamise kohta teadete avaldamist. Samas võiks kaaluda registreeringu kehtivuse pikendamise käsitlemist ka eraldi osana, kuna tegemist on registreeringu kehtivust puudutava sisulise toiminguga, mis erineb oma olemuselt duplikaadi väljaandmisest ja vigade parandamisest.

Kokkuvõttes toetab Patendiamet eelnõu eesmärki ja üldist suunda. Ameti märkused on suunatud eelkõige eelnõu sõnastuse täpsustamisele ja rakendamisel tekkida võivate tõlgendusriskide ennetamisele.

¹ EPO soovitus: <https://link.epo.org/web/law-practice/convergence-of-practice/common-practice-issuing-and-accepting-electronic-priority-documents-en.pdf>. WIPO St. 92: <https://www.wipo.int/documents/d/standards/docs-en-03-92-01.pdf>